

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025
Gminy Rawa Mazowiecka**

I. PODSTAWA PRAWNA

USTAWY:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
4. Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r.
5. Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r.
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
7. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych

PROGRAMY KRAJOWE:

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025

PROGRAMY GMINNE:

1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Rawa Mazowiecka na lata 2021-2025.
2. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rawa Mazowiecka na lata 2016-2022.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom. Alkohol jest legalnym towarem rynkowym i powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne zwłaszcza spożywany w nadmiernych ilościach. Alkohol jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który przez regulacje prawne wpływa na minimalizowanie powstawania szkód.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii również wymienia katalog zadań, za realizację których odpowiedzialna staje się gmina. Skupiają się one wokół szeroko rozumianej pomocy osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem oraz ich rodzin, a także profilaktyce adresowanej do różnych grup wiekowych, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

Przy opracowaniu niniejszego Programu uwzględnione zostały wskazówki wynikające z Rekomendacji Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii

Ustawodawca w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wskazał gminom źródło pozyskania środków finansowych na realizację wskazanych zadań własnych. **Art. 11¹**. 1. mówi „W celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 4¹ ust. 1 gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych...”. Jest to tzw. fundusz alkoholowy, czyli dochód gminy pochodzący z opłat za korzystanie z zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych i nie może

być przeznaczony na inne cele. Oznacza to, że środki pochodzące z tych opłat, są ściśle powiązane z realizacją gminnego programu i nie mogą być przeznaczone na inne, niezwiązane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii zadania. Jednocześnie cytowany artykuł wskazuje, że nie są to jedyne środki. W zależności od możliwości finansowych rada gminy w budżecie zabezpiecza również środki własne.

Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w poniższym programie są w większości kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobyte podczas dotychczasowej realizacji pozwalają na dokładniejsze poznanie środowiska lokalnego jego potrzeb.

Skuteczna realizacja tego programu opiera się na współpracy pomiędzy wymienionymi instytucjami:

- 1) Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej,
- 2) Poradnią Odwykową oraz Zapobiegania i Zwalczania Uzależnień,
- 3) Policją,
- 4) Kuratorami sądowymi,
- 5) Organizacjami i stowarzyszeniami pozarządowymi działającymi na terenie gminy i miasta Rawa Mazowiecka,
- 6) Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 7) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Diagnoza

Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia ludzi. Większe ryzyko niesie za sobą tylko palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Alkohol wpływa na osłabienie systemu odpornościowego organizmu. Skutkiem tego jest m. in. zwiększone ryzyko występowania pewnych odmian raka, zwłaszcza przełyku, wątroby, części nosowej gardła, krtani i tchawicy oraz raka sutka u kobiet.

Alkohol wywołuje też niedobory witamin i innych pierwiastków niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania organizmu. Następstwem owych niedoborów są zaburzenia widzenia, zmiany skórne, zapalenie wielonerwowe, zmiany w błonach śluzowych i szpiku kostnym, zaburzenia procesów rozrodczych, szkorbut i inne.

Alkohol wywołuje znaczące zaburzenia w funkcjonowaniu psychicznym człowieka: bezsenność, depresję, niepokój, próby samobójcze, zmiany osobowości, amnezję, delirium tremens, psychozę alkoholową, halucynozę alkoholową, otępienie (zespół Korsakowa).

Osobnym typem szkód są uszkodzenia płodu powstałe w wyniku spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży. Szacuje się, że Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (FASD) to najbardziej rozpowszechnione w Europie, niegenetyczne schorzenie neurorozwojowe (Carpenter, 2011) powstałe w wyniku ekspozycji płodu na alkohol. Zgodnie z wynikami badania populacyjnego ALICJA (Alkohol i Ciąża – Jak Pomóc Dziecku), przeprowadzonego przez PARPA8, w Polsce Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (FASD) występuje nie rzadziej niż u 20 na 1000 dzieci w wieku 7-9 lat. Szacuje się, że w Polsce każdego roku na świat przychodzi pomiędzy 7 a 8 tys. dzieci z FASD. Na liście problemów alkoholowych w rodzinie znajduje się także przemoc domowa.

Z badań zrealizowanych na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na próbie osób doświadczających przemocy w rodzinie wynika, że aż 76% z nich wskazywało na problem nadużywania alkoholu przez sprawców przemocy. Przemoc może pojawić się w każdej rodzinie i w związku nieformalnym, jednak badania i analizy wskazują, że alkohol jest istotnym czynnikiem współwystępującym z przemocą domową.

Tabela: Struktura spożycia napojów alkoholowych w procentach w przeliczeniu na 100% alkohol w latach 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wyroby spirytusowe	34,0%	34,2%	35,2%	34,6%	37,8%	38,5%
Wino i miody pitne	8,0%	7,4%	7,8%	7,5%	7,6%	8,0%
Piwo	57,9%	58,4%	57,8%	57,9%	54,6%	53,5%

Obliczenia PARPA na podstawie danych GUS. Przyjmuje się założenie, iż w jednym litrze:

1. piwa zawarty jest 5,5% alkoholu,
2. wina (miody pitnego) zawarty jest 12% alkoholu.

Liczba mieszkańców w Gminie Rawa Mazowiecka na dzień 16.03.2021 r. wynosiła 8735 na pobyt stały.

Rada Gminy dnia 08 sierpnia 2018 r. zgodnie z obowiązującymi przepisami po zasięgnięciu opinii jednostek pomocniczych gminy podjęła dwie uchwały.

UCHWAŁA Nr XLIV/288/18 w sprawie określenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz w miejscu sprzedaży na terenie Gminy Rawa Mazowiecka. W uchwale tej dokonano rozbicia na poszczególne rodzaje napojów alkoholowych. W sumie maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży określono na 90 zezwoleń. Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży określono na 30 zezwoleń.

UCHWAŁA Nr XLIV/ 289/18 w sprawie ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Rawa Mazowiecka. W uchwale tej wskazano, że „punkty sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 100 m od:

- a) szkół,
- b) przedszkoli,
- c) cmentarzy.

2) odległość ta mierzona będzie wzdłuż ciągów komunikacyjnych z uwzględnieniem zasad ruchu drogowego od wejścia do punktu sprzedaży napojów alkoholowych do najbliższego wejścia do obiektu lub na teren obiektu wymienionego w pkt.1.”

W roku 2018 na terenie gminy funkcjonowało 67 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i 15 w miejscu sprzedaży. W roku 2019 na terenie gminy funkcjonowało 58 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i 12 w miejscu sprzedaży.

W roku 2020 na terenie gminy funkcjonowały 52 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i 10 w miejscu sprzedaży.

W roku 2021 na terenie gminy funkcjonowały 59 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i 11 w miejscu sprzedaży.

Wykaz zezwoleń wydanych w 2018, 2019, 2020 2021 przedstawia poniższa tabela.

Liczba zezwoleń wydanych na sprzedaż napojów alkoholowych								
poza miejscem sprzedaży				w miejscu sprzedaży				
Według zawartości alkoholu				Według zawartości alkoholu				
do 4,5% oraz piwa	od 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa	pow.18%	razem	do 4,5% oraz piwa	od 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa	pow.18%	razem	ogółem
Rok 2018								
9	9	8	26	1	1	1	3	29
Rok 2019								
8	8	8	24	1	0	1	2	26
Rok 2020								
6	8	6	20	2	1	1	4	24
Rok 2021								
9	9	8	26	2	1	1	4	30

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2018 rozpatrywała 24 sprawy z czego 15 wniosków złożono do sądu, 1 osoba podjęła prace za granicą, w związku z czym, zawieszono postępowanie, 4 osoby podjęły różne formy leczenia, 1 osoba przebywa w zakładzie karnym więc sprawa jest zawieszona, w 1 przypadku biegli nie stwierdzili uzależnienia i 2 sprawy są w toku. W roku 2019 do komisji wpłynęło 27 wniosków, na podstawie których wszczęto 21 spraw. Różnica ta wynika z faktu, że wnioski o podjęcie działań z różnych instytucji dotyczyły tych samych osób więc zostały załączone do istniejącej sprawy. W 1 przypadku wniosek przesłano do Miasta Rawa Mazowiecka w związku z tym, że tam uczestnik postępowania zamieszkuje, 1 sprawę zwrócono do Prokuratury jako wnioskodawcy ponieważ osoba nigdy nie przebywała w naszej gminie. W 1 przypadku zawieszono postępowanie, gdyż w dniu 29.01.2019 zapadł wyrok w sprawie z 2017 dotyczący uczestnika, który jest ważny dwa lata, a w 3 sprawach zawieszono postępowanie gdyż w 1 adres pobytu osoby objętej był nieznany, w 2 przebywa w ZK. W 4 sprawach złożono wniosek do sądu. Jedna osoba po badaniu biegłych uzyskała dla siebie pozytywną opinię. Pozostałe osoby podjęły różne formy leczenia, w miarę możliwości sytuacja jest monitorowana. W roku 2020 wpłynęło 18 spraw z czego 1 zwrócono wnioskodawcy, gdyż ten zaadresował wniosek do nieodpowiedniej komisji, 1 postępowanie wycofano, złożono 11 wniosków do sądu.

Rok 2020 był rokiem wyjątkowym ze względu na ogólnoswiatową pandemię Covid-19. W związku z obowiązującym od dnia 20 marca 2020 na terenie kraju stanem epidemii, ogłoszonym z powodu zakażeń wirusem SARS-CoV-2 znacznemu ograniczeniu uległy również kontakty członków komisji z osobami objętymi postępowaniem jak i instytucjami, organizacjami i osobami współpracującymi z komisją.

W roku 2021 do komisji wpłynęło 18 spraw z czego jedną zakończono z powodu śmierci osoby zgłoszonej objętej postępowaniem. W jednym przypadku postępowanie zawieszono, gdyż zgłoszony wyprowadził się, w jednym przypadku biegli nie stwierdzili uzależnienia. Do dnia składania programu do konsultacji w 5 sprawach złożono wnioski do sądu. Pozostałe sprawy toczą się przed komisją.

Znacząca część działań podejmowanych w ramach Gminnego programu to zadania profilaktyki uniwersalnej, których adresatami są dzieci uczęszczające do szkół, dla których Gmina Rawa Mazowiecka jest organem prowadzącym. Na terenie gminy funkcjonuje pięć szkół podstawowych. Każda placówka oświatowa na terenie gminy realizuje własny program profilaktyczny. W ramach współpracy z GKRPA część działań realizowanych w szkołach opłacana jest ze środków zabezpieczonych w budżecie niniejszego programu. W roku 2021 przeprowadzono w szkołach diagnozę problemów społecznych wśród uczniów klas VI, VII, VIII.

Badano skale problemów związanych z sięganiem po substancje uzależniające takie jak napoje alkoholowe, narkotyki czy dopalacze. Ponadto ankiety wypełniane przez respondentów zawierały pytania dotyczące zagadnień zjawiska przemocy domowej jak i szeroko rozumianej przemocy rówieśniczej, a w związku z tym stosowanej cyberprzemocy. Opracowano jeden wspólny raport dla wszystkich szkół i każda z nich otrzymała oddzielny raport sporządzony na podstawie danych pozyskanych tylko z tej placówki. Pozwoli to zaplanować kadrze pedagogicznej działania profilaktyczne, edukacyjne i terapeutyczne pod konkretne potrzeby.

Problem nadużywania alkoholu często wiąże się z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie (przemocy fizycznej, psychicznej bądź ekonomicznej). Od wielu lat w gminny program wpisane są zadania dotyczące „Pomocy ofiarom przemocy w rodzinie...”

Od 2 lat mieszkańcy gminy mogą skorzystać z konsultacji psychologa w zakresie uzależnień, przemocy, porad rodzinnych i wychowawczych. Konsultacje takie cieszą się coraz większym zainteresowaniem także ilość godzin w roku 2021 została zwiększona.

Informacje o możliwości skorzystania z tej formy wsparcia uzyskują członkowie rodzin osób objętych procedurą Niebieskiej Karty. Procedura ta prowadzona jest przez Zespół Interdyscyplinarny działający przy GOPS. W skład zespołu wchodzi między innymi przedstawiciel GKRPA, a do pracy w grupach roboczych w miarę potrzeb zapraszany jest pełnomocnik.

Do końca 2021 roku zakres programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych obejmował problematykę alkoholową oraz narkotykową. Stąd wszelkie diagnozy lokalne obejmowały rozpowszechnienie problemów alkoholowych oraz narkomanii. Obecna sytuacja prawna wymaga sporządzenia diagnozy problemów alkoholowych, narkotykowych i uzależnień behawioralnych na terenie gminy.

Adresaci programu:

- 1) dorośli mieszkańcy Gminy Rawa Mazowiecka,
- 2) dzieci, młodzież,
- 3) kadra pedagogiczna szkół,
- 4) sprzedawcy napojów alkoholowych,
- 5) organizacje pozarządowe,
- 6) osoby uzależnione, pijące ryzykownie i ich rodziny,
- 7) lokalne instytucje współpracujące w szeroko rozumianych obszarach problemowych ujętych w niniejszym programie.

Rozdział I.

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

Cele programu będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

§ 1.1. Celem programu, wpisującym się w cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom jest :

- 1) rozpatrywanie specyfiki problemów alkoholowych na terenie Gminy Rawa Mazowiecka oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu,
- 2) zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów związanych z używaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych,
- 3) zapobieganie powstawaniu nowych problemów wynikających z uzależnień na terenie gminy,
- 4) zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami,
- 5) kreowanie i propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia.

2. Warunkami niezbędnymi do osiągnięcia wyżej wymienionych celów są:

- 1) zwiększenie dostępności i skuteczności terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- 2) zapewnienie mieszkańcom gminy, w szczególności dzieciom i młodzieży, dostępu do programów edukacyjnych i profilaktycznych promujących zdrowy styl życia oraz uczących umiejętności potrzebnych do życia bez alkoholu i środków psychotropowych,
- 3) zmiana zachowań i postaw mieszkańców gminy i instytucji w sytuacjach związanych z alkoholem, narkotykami i przemocą,
- 4) budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwym postępowaniem osób nadużywających alkoholu i używających środków psychoaktywnych (w szczególności przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Rozdział II.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków

§ 2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków odbywa się poprzez:

Lp.	Metody realizacji	Wskaźniki
1	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym, narkotykowym i zagrożonych uzależnieniem behawioralnym. Praca Punktu polega na zatrudnieniu psychologa, który przekazuje informację osobom uzależnionym i ich rodzinom na temat specyfiki samego problemu, ale też na temat placówek, grup terapeutycznych i publicznych ośrodków terapeutycznych. Zadanie związane jest także z potrzebą zapewnienia odpowiedniego umeblowania, sprzętu, art. Biurowych i innych na potrzeby funkcjonowania Punktu. Zadanie będzie realizowane w ramach redukcji szkód i rehabilitacji społecznej osób uzależnionych od alkoholu o których mowa w NPZ.	Liczba rozmów przeprowadzonych z osobami objętymi postępowaniem komisji i osobami zgłoszonymi
2	Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym prowadzenie rozmów motywacyjnych z osobami z problemem alkoholowym oraz rozpowszechnienie informacji w ramach edukacji zdrowotnej o której mowa w NPZ. Prowadzenie działań zmierzających do nałożenia obowiązku leczenia odwykowego wobec osób zgłoszonych;	Liczba rozmów przeprowadzonych z osobami objętymi postępowaniem komisji i osobami zgłaszającymi

	Współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego w ramach leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu zgodnie z założeniami NPZ. Działalność profilaktyczna i pomocowa i przekazywanie informacji na temat ruchów samopomocowych, o mitingach Wspólnoty Anonimowych Alkoholików.	
3	Finansowanie konsultacji lekarskich psychologa i psychiatry /opinie dla potrzeb sądowych/ osób objętych postępowaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych, ilość wydanych opinii
4	Składanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie odwykowym.	Liczba złożonych wniosków do sądu

Rozdział III.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

§ 3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i uzależnień od środków psychoaktywnych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie odbywa się poprzez:

Lp.	Metody realizacji	Wskaźniki
1	Kontynuowanie współpracy z Poradnią Odwykową oraz Zapobiegania i Zwalczania Uzależnień.	Liczba osób, które podjęły terapię Liczba osób, które terapię ukończyły
2	Prowadzenie edukacji publicznej poprzez zakup ulotek, broszur i poradników.	Liczba sztuk ulotek, Liczba egzemplarzy prasowych
3	Dofinansowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży, w którym realizowany będzie program profilaktyczny, w zakresie organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego, promujących zdrowy i aktywny styl życia w ramach profilaktyki uzależnień (wskazującej i selektywnej) oraz w ramach poszerzania oferty pomocy psychologicznej i opiekuńczo – wychowawczej o której mowa w NPZ.	Liczba dzieci uczestniczących
4	Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie o której mowa w NPZ, poprzez współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i wspieranie działań zgodnych z procedurą „Niebieskie karty”.	Liczba wniosków złożonych do GKRPA przez zespół, Liczba grup roboczych w pracy których uczestniczył pełnomocnik
5	Współpraca z Policją	Liczba wniosków złożonych do GKRPA przez policję
6	Edukacja kadr, o której mowa w NPZ poprzez podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych.	Liczba szkoleń, kursów, spotkań
7	Współpraca z pedagogami i psychologami szkolnymi oraz dyrektorami szkół w zakresie zapotrzebowania na działania profilaktyczne w szkołach .	Liczba spotkań, Liczba wniosków w tym rozpatrzonych pozytywnie
8	Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy psychologicznej poprzez prowadzenie dyżurów konsultacyjnych dla mieszkańców.	Liczba dyżurów, Liczba osób konsultowanych

Rozdział IV.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

§ 4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych odbywa się poprzez:

Lp.	Metody realizacji	Wskaźniki
1	Realizacja programów z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (w szczególności e-uzależnień) w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ poprzez organizowanie i finansowanie na terenie szkół i innych placówek programów oraz przedstawień profilaktycznych dotyczących problematyki uzależnień.	Liczba warsztatów, programów, spektakli Liczba uczniów objętych działaniami
2	Edukacja kadr, o której mowa w NPZ poprzez podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych.	Liczba sfinansowanych/dofinansowanych szkoleń, kursów
3	Profilaktyka uzależnień o której mowa w NPZ poprzez udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach o charakterze profilaktycznym adresowanych do różnych grup wiekowych.	Liczba kampanii
4	Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych w ramach edukacji zdrowotnej i profilaktyki uzależnień określonej w Narodowym Programie Zdrowia.	Liczba materiałów
5	W ramach upowszechniania wiedzy, według standardów określonych w NPZ, na temat szkód wynikających z picia alkoholu w ciąży, zwłaszcza pod kątem wpływu alkoholu na rozwijający się płód.	Liczba materiałów
6	Prowadzenie w miarę potrzeb i środków finansowych pozalekcyjnych zajęć sportowych.	Liczba zajęć Liczba dzieci uczestniczących
7	Alternatywne formy spędzania wolnego czasu-dofinansowanie różnych form zajęć rekreacyjno-sportowych, w tym pozalekcyjne zajęcia sportowe jako element programu profilaktycznego w szczególności dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ oraz organizowanie i wspieranie lokalnych imprez profilaktycznych, przeglądów, wydarzeń o charakterze prozdrowotnym, rekreacyjno-sportowym.	Liczba zajęć/ wydarzeń Liczba osób uczestniczących

Rozdział V.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii a także ochronie przed przemocą w rodzinie

§ 5. 1. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii obejmuje:

Lp.	Metody realizacji	Wskaźniki
1	Zabezpieczenie w programie środków finansowych na działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, prowadzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.	podpisanie umów na wsparcie realizacji działań po przeprowadzeniu konkursu
2	W ramach edukacji zdrowotnej i profilaktyki uzależnień określonej w Narodowym Programie Zdrowia prenumeratę czasopism	Liczba tytułów

	specjalistycznych, branżowych i umożliwienie korzystania z nich instytucjom i stowarzyszeniom współpracującym.	
3	Wspieranie działań i działalności stowarzyszeń, i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie między innymi poprzez zabezpieczenie w programie środków finansowych.	podpisanie umów na wsparcie realizacji działań po przeprowadzeniu konkursu
4.	Opracowanie Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych obejmująca problematykę alkoholową, narkotykową oraz uzależnień behawioralnych w ramach monitorowania i badania problematyki o której mowa w NPZ.	diagnoza

2. Wsparcie finansowe zostanie przekazane w trybie konkursu ofert na podstawie ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1956), która określa sposób powierzania realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego.

W realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego mogą uczestniczyć podmioty, których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą spraw objętych zadaniami określonymi w art. 2 ustawy o zdrowiu publicznym, w tym organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057, z 2021 r. poz. 1038, 1243, 1535, 2490.)

Rozdział VI.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w roli oskarżyciela publicznego

§ 6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w roli oskarżyciela publicznego obejmuje:

Lp.	Metody realizacji	Wskaźniki
1	Podejmowanie działań profilaktycznych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych	Liczba materiałów Liczba szkoleń Liczba sprzedawców objętych działaniami
2	Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych o której mowa w NPZ, poprzez prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w celu wykrywania naruszeń ustawy	Liczba kontroli
3	Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych	Liczba wniosków
4	występowanie przed sądem w roli oskarżyciela posiłkowego, w przypadku zaistnienia takiej konieczności	Liczba spraw w sądzie

Rozdział VII.

Wspieranie zatrudnienia socjalnego

§ 7. W przypadku utworzenia centrum integracji społecznej finansowane będzie funkcjonowanie CIS proporcjonalnie do liczby osób uzależnionych od alkoholu i osób współuzależnionych biorących udział w oferowanych przez nie zajęciach integracji społecznej.

Rozdział VIII.

Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej

§ 8. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Lp.	Metody realizacji	Wskaźniki
1	Udział osób uzależnionych, bądź pijących szkodliwie w szkoleniach realizowanych w ramach projektów.	Liczba osób
2	Pomoc w formie rzeczowej osobom uzależnionym i członkom ich rodzin.	Liczba rodzin objętych pomocą
3	W razie potrzeby zapewnienie noclegowni w okresie jesienno-zimowym.	Liczba osób skierowanych do noclegowni

Rozdział IX.

Sposoby realizacji Gminnego Programu

§ 9. 1. Realizacja niniejszego Programu nastąpi poprzez:

- 1) zlecenie realizacji zadań wybranym podmiotom,
- 2) nadzór nad realizacją zleconych zadań,
- 3) tworzenie bazy merytorycznej, organizacyjnej i materialnej niezbędnej do realizacji programu.

2. Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przy współudziale Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział X.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

§ 10. Wydatki na wynagrodzenia i szkolenia członków komisji realizowane są ze środków budżetu gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określonych w niniejszym Programie.

§ 11. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się w wysokości 140 zł brutto za udział w każdym posiedzeniu tej komisji.

§ 12. Za udział w przeprowadzeniu kontroli, oględzin miejsca opisanych w rozdziale VI Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 140 zł brutto.

§ 13. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wymienione w § 11 i 12 będzie wypłacane kwartalnie.

§ 14. Raz w miesiącu prowadzone są dyżury, na które zapraszane są osoby, co do których toczy się postępowanie komisji.

Rozdział XI.

Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

§ 15. 1. Realizacja zadań w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Rawa Mazowiecka finansowana będzie ze środków własnych Gminy oraz dodatkowych środków pobieranych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Powyższe środki gromadzone są w budżecie Gminy w **dziale 851 - ochrona zdrowia:**

- dział 851 Rozdział 85154 Zapobieganie alkoholizmowi
- dział 851 Rozdział 85153 Zapobieganie narkomanii

- Ustawa z dnia 14 lutego 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2021 roku, wprowadziła do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przepisy dotyczące opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tzw. małych. Opłaty wnoszone za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml stanowią w wysokości:
 1. 50% dochód gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych,
 2. 50% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia.
- Środki o których mowa w art. 9 z 3 w ust. 3 pkt 1, przeznacza się na realizację koordynowanej przez Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu .

Rozdział XII.

Kontrola realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

§ 16. Kontrola realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii obejmuje:

- 1) składanie rocznego sprawozdania do 30 czerwca następnego roku z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przez Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- 2) przekazanie właściwemu wojewodzie, w terminach wskazanych w ustawie, rocznej informacji zrealizowanych lub podjętych w ubiegłym roku zadaniach z zakresu zdrowia publicznego,
- 3) składanie doraźnych informacji w trakcie roku dla potrzeb Rady Gminy,
- 4) doraźna kontrola wydatków na realizację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przez Komisję Rewizyjną Rady Gminy.

Rozdział XIII.

Przewidywane efekty realizacji Programu

§ 17. 1. Podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Rawa Mazowiecka wobec skutków nadużywania napojów alkoholowych.

2. Zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem spożycia napojów alkoholowych oraz redukcję dostępności i zapotrzebowania na substancje narkotyczne.

3. Udzielenie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.

4. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach poprzez modyfikowanie stylu życia, wolnego od wszelkich używek szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

5. Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat różnych form przemocy i faktu, że jest to przestępstwo, na które nie ma przyzwolenia we współczesnym świecie.

Rozdział XIV.

Informacja o przebiegu konsultacji

§ 18. Program był konsultowany w okresie 14 marca 2022 do 28 marca 2022. Uwagi można było składać na załączonym formularzu:

- drogą elektroniczną,
- pocztą tradycyjną.

W wyznaczonym terminie do urzędu